

De Vlaamse tegenstem was onterecht

Citation for published version (APA):

Chamon, M. (2020). De Vlaamse tegenstem was onterecht. *De Standaard*, 39.

Document status and date:

Published: 03/04/2020

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

motieven zijn en of ze zich grondig heeft geïnformeerd. Ja, ook als het om de stilstand van de economie gaat, want die discussie wordt prangend de komende weken. Is het echt noodzakelijk de actieve bevolking en dan met name de mensen bij wie er geen indicaties van een verzwakt afweersysteem zijn, nog wekenlang thuis te laten zitten? Kunnen wij dat verantwoorden, wanneer we weten welke zware sociaal-economische gevolgen dat zal hebben? Laten we over elke maatregel een debat voeren en van onze regeringen vragen dat ze hun huiswerk grondig maken. Ik zal mij – niet met plezier, wel met burgerzin – schikken naar elke maatregel die goed overwogen is en waarvan de noodzaak duidelijk is.

De universiteiten hebben onder het mom van rustige vastheid een bijzonder stresserende situatie gecreëerd voor studenten én docenten. Ze hebben een kans laten liggen om de voorbij tijd even een time-out in te lassen, en zo iets te doen aan die andere kwaal die vooral onder universitair personeel epidemische vormen aanneemt: de burn-out. En ze hebben ondanks mooie praatjes over digitalisering verzuimd om hun mensen voor te bereiden op een totaal nieuwe onderwijssituatie die er zat aan te komen en die ze nu uit noodzaak plots versneld moesten invoeren.

KORT & BONDIG

DE VLAAMSE TEGENSTEM WAS ONTERECHT

Tijden van crisis zijn dankbare momenten voor politici. Ze bieden staatsmannen en -vrouwen een podium om hun leiderschap te etaleren, burgers te verenigen, te inspireren en, voor hen die het nodig hebben, hoop te bieden. Dat het niet lukte om een federale regering van nationale eenheid te vormen in maart, was een eerste grote gemiste kans in dat opzicht. Terecht werd de mislukking gelaakt als het resultaat van politieke spelletjes.

Deze week kende het politiek cynisme evenwel een nieuw hoogtepunt. Als enige EU-lidstaat onthield België zich bij de beslissing in de Raad van de EU om ongebruikt EU-geld in te zetten tegen de coronacrisis. In materies die raken aan de bevoegdheden van de gemeenschappen of gewesten, stemt België als EU-lid pas voor of tegen als daarover intern een akkoord is. Zo niet, moet de Belgische vertegenwoordiger zich onthouden. België hield op EU-niveau unanimiteit tegen, omdat Vlaams minister-president Jan Jambon (N-VA) blijkbaar solostim speelde en geen goedkeuring wou geven namens de Vlaamse regering (*DS 1 april*). De reden? Er gaat te weinig geld naar Vlaanderen en te veel naar Wallonië, hoewel Vlaanderen meer getroffen is door de coronacrisis.

Dat bezwaar lijkt op het eerste gezicht redelijk, maar houdt in feite geen steek, waardoor de Vlaamse tegenstem en de Belgische onthouding neerkomen op een staaltje puur cynisme. Het geld in kwestie is immers geld dat al lang vóór de crisis was toegewezen per lidstaat en regio, maar niet tijdig werd uitgegeven. Onder de EU-regels die normaal van kracht zijn, vordert de Europese Commissie dat ongebruikt geld terug. De beslissing die voorlag in de Raad (en vorige week in het Europees Parlement), maakt daar nu een uitzondering op: de Commissie zal dat geld niet terugvorderen en de lidstaten krijgen automatisch de toestemming om het uit te geven om de coronacrisis te bekampen. We hebben het dus over een *quick fix* met bestaand geld en niet over nieuw geld dat inderdaad het best zou gaan naar de regio's met de grootste coronanoden.

Mocht elke lidstaat zich onthouden hebben, dan zou het geld in kwestie niet nuttig ingezet kunnen worden en gewoon terugvloeien naar de EU-begroting. De Belgische onthouding hield de beslissing niet tegen. Omdat een en ander nog niet cynisch genoeg is, roepen sommigen dat ook in om de onthouding te verdedigen. Ze 'deed er toch niet toe' en 'gaf tenminste toch een signaal'.

Het signaal dat België gaf, is dat ons land volledig disfunctioneel is: zelfs bij de grootste volksgezondheids crisis in een eeuw kan het geen positie innemen. De Europese politici die België internationaal als *failed state* willen voorstellen, kunnen zich in de handen wrijven. Want een goede crisis laat je nooit verloren gaan.

CARL DE STRYCKER
Gastdocent Nederlands aan de Universiteit van Luik en Saint-Louis.

MERIJN CHAMON
Assistant Professor EU Law (Maastricht University).

De strijd van mensen in armoede is ook de onze

ANNA RAYMAEKERS en BIRGIT GORIS beschrijven hoe groot de impact van de coronacrisis is op de bezoekers van een sociaal restaurant.

Week 1. De dag vóór de eerste 'coronapersconferentie' zat het sociaal restaurant van vzw de RuimteVaart nog helemaal vol. De dag erna moesten we onze bezoekers, mensen in armoede, meedelen dat we voor onbekende duur alle groepsactiviteiten stopzetten en dat ons restaurant de deuren moest sluiten. Vanaf dan zijn we gestart met afhaalmaaltijden. We contacteren velen dagelijks via een telefoonpermanentie. Mensen die thuis- of dakloos zijn, kunnen hier nog eten, als ze de coronamaatregelen respecteren.

De reacties van veel van onze klanten zijn schrijnend. Ze zijn boos, verdrietig, angstig of terughoudender. 'Ik zal geïsoleerd raken', 'hoe moet ik elke dag aan eten raken' of 'dit overleef ik niet' tot 'ik heb schijt aan corona' en 'ik loop nu al de muren op' waren maar enkele reacties die de revue passeerden. Toen al hielden we ons hart vast.

Week 2. De inschrijvingen voor onze afhaalmaaltijden blijven oplopen. Steeds meer mensen eten zonder te kunnen betalen. We krijgen meer, langere en zwaardere telefoontjes. Dak- en thuislozen lopen nog meer verloren. De eenzaamheid valt hen zwaar. We blijven mensen vasthouden. Dat lukt ons door onze jarenlange investering in een vertrouwensrelatie. We voelen ons steeds meer de laatste lijn, in plaats van de eerste.

Nieuwe coalities ontstaan tussen diensten. Vragen om hulp die anders lang besproken zouden worden, worden nu meteen aangepakt. Extra financiële middelen ontsluiten zich als bij toverslag. Nieuwe en comfortabele huisvesting wordt gevonden voor thuis- en daklozen. In een crisis kan plots veel.

Medewerkers vallen uit, maar we vinden oplossingen. Een stroom van warme solidariteit rolt zich uit over het land. De stad Leuven ontwikkelt in ijltempo een platform waar vrijwilligers zich kunnen aanmelden om de handen uit de mouwen te steken. We bereiken Leuvenaars om mee te koken, te poetsen, mensen te bellen, brieven te sturen of maaltijden rond te fietsen. We krijgen zelfs te veel aanmeldingen. We brengen noden van kwetsbare mensen tot bij dat platform. Hartverwarmende solidariteit die we nooit eerder zagen. Buurtbewoners die elkaar voor het eerst ontmoeten, van wie de netwerken nooit vermengden. We voelen dat we bruggen creëren. We hopen dat ze sterk zijn en ook na corona blijven bestaan.

Als basiswerkers wijzen we al jaren op de grote kloof, de grote mate van structurele ongelijkheid tussen burgers. Toch wordt volop op basiswerk bespaard. In onze strijd om erkenning en middelen botsen we op alle soorten muren: beleidsvoerders die ons niet altijd ernstig namen, vrienden die de ogen sloten en mensen die al zuchtend antwoorden op onze betogen. En de onzinnige slogan dat er geen alternatief is.

Week 3. Mensen in armoede zijn sterk. Ze blijven vechten, ook al hebben ze geen keuze. Ze blijven positief, ondanks alle vooroordelen waar ze dag in dag uit op botsen. Ze zeuren niet als hun belkrediet op is, of als ze maar twee maaltijden hebben gegeten die dag. Ze gaan door naar dat ene lichtpuntje. Hun strijd wordt de onze, deze plek wordt die van hen. Door er te zijn, tijd te nemen en te luisteren bouwen we aan vertrouwen. Zo komt het dat we samen op de barricaden staan.

Corona raakt iedereen, maar niet allemaal op dezelfde manier. Velen onder ons kunnen niet meer op restaurant, een hobby uitoefenen, vakantieplannen vallen in het water. We worden beperkt in onze keuzevrijheid, we voelen ons arm in ons huis, onze tuin of op ons terras.

Mensen in armoede worden volop beperkt in hun basisvoorzieningen. Ze komen niet meer rond, hebben geen sociaal netwerk en kunnen dat ook niet vervangen door digitale vormen daarvan. Hun bewegingsvrijheid is letterlijk beperkt. Ze worstelen nog meer om de maand rond te komen. De kloof in ongelijkheid wordt zichtbaarder, de situatie schrijnender.

De reacties van veel van onze klanten zijn schrijnend: 'Ik zal geïsoleerd raken', 'hoe moet ik elke dag aan eten raken' of 'dit overleef ik niet'

Na corona. Als het virus even gaat liggen, zal ons werk eigenlijk pas beginnen. Hoe zorgen we ervoor dat deze golf van solidariteit niet wegebt? Welke keuzes maken we als samenleving? Welke winst primeert? Hoe kunnen we als organisaties vlot op elkaar blijven inspelen?

Zou het kunnen dat dit het nieuwe normaal wordt? We zien weer eens hoe belangrijk de gezondheidszorg, nabijheid van basis- en sociaal werk en solidariteit zijn. Dat is de koers waar een sociaal rechtvaardige samenleving op kan varen. Een koers die beslist dat we allemaal samen in de boot zitten en dat we niemand achterlaten. Dat vereist moed en keuzes. Maar we hebben nu het bewijs dat het kan.

ANNA RAYMAEKERS EN BIRGIT GORIS
Begeleider bij vzw de RuimteVaart; begeleider bij vzw de RuimteVaart en docent (UCLL).

